پښتو ټيلي ويژن ډرامې ته دسيد خالقداد اُميد بخښنې : يوه تحقيقي جائزه

Contribution of Khaliqdad umeed to Pashtu televised Dramas

Shahab ud din[1]

Dr. Badshah.i.Room[2]

ABSTRACT

Khaliqdad Omid is a versatile artist known for his diverse talents as a poet, writer, fiction author, actor, and playwright. Among his numerous artistic pursuits, it is his mastery of dramatization that has garnered him widespread acclaim and popularity. This article delves into the realm of Khaliqdad Omid's creative genius, with a particular focus on his contributions to the medium of television. His works, characterized by their compelling narratives and thought-provoking themes, have left an indelible mark on the world of televised drama. This review offers insights into the unique storytelling techniques, social commentary, and artistic brilliance that define Omid's television dramas, showcasing his enduring impact on the world of entertainment.

سيد خالقداد اميد په پښتو ادب کښې په يو شمير حوالو شهرت لري. هغه په يو وخت شاعردے، طنز و مزاح نګار دے. افسانه نګار دے، ادا کار دے، صدا کار دے او ډرامه نګار دے. خو د شهرت لويه وجه د هغه ډرامه نګاري ده. هغه د ډرامې ليکنې اغاز د سټيج ډرامې ليکلو نه کړې دے. د سټيج دپاره هغوي يو شمير ډرامې تخليق کړې دي او بيا ئې په دغه ډرامو کښې د يو اداکار په حېث کار هم کړې دے، دغه شان هغه د ريډيو دپاره هم بلها ډرامې ليکلې دي او په اکثر ډرامو کښې ئې صداکاري هم کړې ده. د هغوي د سټيج او ريډيو ډرامې په خپل ځاے د اهميت او ارزښت وړ دي ، په دې چې په هغه اوان هغه که سنجيده ډرامې تخليق کړې دي نو د اولس د اصلاح مهمه فريضه ئې تر سره کړې ده، او که د طنز ومزاح

[1] Ph.D Scholar , Department of Pashto, University of Malakand

[2] Associate Professor, Department of Pashto, University of Malakand

ډرامې ئې لیکلې دي نو د خلقو د تفریح او حظ باعث ګرځېدلې دي. ددې سره سره سید خالقداد امید د ټیلي ویژن دپاره هم ډېرې په زړه پورې ډرامې لیکلې دي. دې مقاله کښې زه کوشش کووم چې پښتو ټیلي ډرامې ته سید خالقداد امید کومې بخښنې کړې دي ، هغه په تحقیقي ګز اووهم. په دغه لړ کښې هغه عظیم داد لیکي.

''سال ۱۹۷۱۔۷۲ء میں پاکستان ٹیلی ویژن راولپنڈی چکلالہ سنٹر میں پشتو پروگرام شروع ہوئے تو موصوف بحثیت اداکار متعارف ہوئے اور اسی سال موصوف کا ٹیلی پلے ڈرامہ (انٹرویو) ٹیلی کاسٹ ہوا۔ جو ایک سیٹ پر یعنی سنگل سیٹ پر پیش کیا گیا۔ اور جب پشاور کو باقاعدہ طور پر پی ٹی وی سنٹر کا درجہ دیا گیا۔ اور یہاں سے مختلف زبانوں میں پروگرام ہونے لگے۔ تو خالقداد امید کا پشتو ڈراموں پر تجربے بھی کئے۔'' (۱)

ښاغلے اخون زاده فرمان مسافر د خالقداد امیدد ټي وي دپاره کار او زیار څه په دا ډول رابرسېره کوي ، وائي.

"کله چې پېښور کښې د ټي وي سنټر کار شروع کړۀ نو د دغې سټېشن په ډېرو پروګرامونو کښې د اداکار په حېث د کال ۱۹۷۴ء راسې لیدے شي. او په ځینو ډرامو کښې خو ئې خپل فن دومره عروج ته رسولے دے چې د پېښور ټي وي سنټر به پرې تل ویاړ کوي." (۲)

هم دارنګې ډاکټر تاج پرې د ټي وي دپاره د سیدخالقداد امیدخدمات د نورو پیاوړو لیکوالانو سره په داشان یادوي .

" دغه رنګ نورو لیکوالو هم سلسله واري ډرامې شروع کړې چې پکښې څه سلسله واري ډرامې او د هغې لیکونکې چې وړومبې لس کاله ئې سلسله واري پښتو ډرامې اولیکلې. دې درنو لیکوالو لکه ډاکټرمحمداعظم اعظم، سعدالله جان برق، ګل افضل خان، نثارمحمدخان او سیدخالقداد امید دا هغه لیکوالان دي د چا د قلم نه چې د لیک په ځائے ملغلرې توکیږي." (۳)

خالقداد امید ته دا اعزاز هم حاصل دے چې هغه د پېښورټیلي ویژن دپاره وړومبی ډرامه لیکلې ده. په دې حقله یوه ځېړنکاره لیکي

"د دې سټېشن نه چې په وړومبي ځل کومه ډرامه نشره شوه د هغې نوم وو "کوېژدن" او دا خالقداد امید لیکلې ده دا یوه مزاحیه ډرامه وه چې د ژوند رنګ سریز کښې پېش شوې وه. په دې ډرامه کښې په طنزیه او مزاحیه انداز کښې زمونږ د ژوند بعضې مسئلې چېړلې شوې وې. خالقداد

امید چې کوم سفر په هغه زمانه کښې شروع کړے وۀ هغه تر ننه پورې جارې دے." (۴)

د کوژدن ډرامې په لیکلو سیدخالقداد امید د پېښور ټیلي ویژن نه د ډرامې بنیاد کېښودۀ، او دا شان د نورو پښتنو ډرامه نګارانو دپاره ئې لاره هواره کړه دغه ډرامه د هغه وخت په مشهور مزاحیه پروګرام ژوند رنګ کښې پېش کړې شوه. د دې ډرامې کردارونه شریفے، پلوشه، صنوبر، فالي، دلبرو، ګل بي بي، تورے لالے، نرګس او مالي وو. په دې ډرامه کښې ټولې اووه ننداري وي. دا ډرامه د پاکستان ټیلي ویژن پېښور سنټر نه په ۹ دسمبر ۱۹۷۴ء کښې د هوا په چپو خوره شوه. په ټیلي ویژن پاکستان پېښور څانګې کښې ددې ډرامې تفصیل څه دا رنګ درج دے

شماره	سلسله شمېره	د رجسټرېشن شمېره نمبر	د ډرامې نوم	د خورونې نشرکېدلو نېټه	نوعیت	پروګرام
(1	1	یکم دسمبر ۱۹۷۴	کویژدن	۹دسمبر ۱۹۷۴	مزاحیه	ژوند رنګ

سیدخالقداد امید په کال ۱۹۷۵ء کښې د پېښور ټیلي ویژن دپاره یوه ډېره شانداره ډرامه "فالي بابا" ولیکله ، دا ډرامه منیجر ارباب خان وړاندې کړې وه . دغه ډرامه عوامو کښې ډېره مقبوله شوه . ښاغلے اسرار خان د فالي په حقله داسې رقم طراز دے.

> ''اس کے علاوہ خالقداد امید نے ایک ہی سیٹ پر ڈرامے لکھے۔ جن میں انٹرویو کے علاوہ فالی بابا ۱۷ مارچ ۱۹۷۵ء کو پروگرام منیجر ارباب خان نے پیش کیا اور ایک اور تجربہ ایک ایسی کہانی تھی جس کا دورانیہ صرف ۲۵ منٹ کا تھا۔'' (۵)

فالي ډېر مقبولیت ومونده چې ددې سره د خالقداد امید حوصله لوړه کړه او هم دا وجه وه چې هغه په دغه کال هغه یوه بله څانګړې ډرامه "احساس " د ټي وي دپاره تخلیق کړه ، ددې ډرامې انفرادیت دا وه چې داد ایکې یو کردار ډرامه وه، او دغه اولیت هم د خالق داد امید په برخه شو چې د ټي وي دپاره ئې په وړومبي ځل یوه کرداریزه ډرامه منظر عام ته راویسته .

’’ان کا ایک ڈرامہ احساس ۱۳ اکتوبر ۱۹۷۵ء کو طارق سعید نے پیش کیا۔ اس ڈرامے کا دورانیہ ۲۵ منٹ کا تھا۔ اس ڈرامے کی کہانی صرف ایک کردار پر مبنی تھی جیسے فردوس جمال نے ایکٹ کیا۔ کہ ڈرامہ ملک کے تمام سٹیشنوں کو بھیجا گیا۔ کیونکہ ملک میں سنگل کردار کا یہ پہلا ڈرامہ تھا۔‘‘ (۶)

دې نه پس خالقداد امید د ټي وي د پاره د ډرامو یو بهیر پېل کړو او په دغه کال ئې

دوه نورې ډرامې کده په سر او فتح خان رابیا قلم ته وسپارلې، مطلب دا چې په دې کال کښې د هغه څلور ډرامې د ټي وي له خوا اولس ته ورسېدې . چې تفصیل ئې د پي ټي وي د فهرستونو مطابق داسې دے.

شماره	سلسله شمېره	د رجسټرېشن شمېره نمبر	د ډرامې نوم	د خورونې نشرکېدلو نېټه	نوعیت	پروګرام
(2	12	50-3-1975	فالي بابا	۱۷ مارچ ۱۹۷۵ء	اصلاحي	=
(3	31	148-10-1975	احساس	13-10-1975 15-10-1975	=	=
(4	40	170-11-1975	کده په سر	28-11-1975	=	
(5	42	176-11-1975	فتح خان رابیا	29-11-1975 02-12-1975	=	قیصه د ګل په رنګ

د کال ۱۹۷۶ء د فروری په میاشت کښې د سیدخالقداد امید ډرامه "وادهٔ" او د مئي په میاشت کښې "په تول پوره" ډرامه نشر شوې دي. "په تول پوره" یو مکمل سریز وو. دې سریز له ګڼو کسانو ډرامې بېل بېل قسط لیکلي وي چې پکښې محب الله شوق، سعدالله جان برق، رحیم الله، شېرزمان غمژن، ارباب عبدالوکیل، محمدهمایون هما، یونس قیاسي او څه نورډرامه نګاران هم وو. سیدخالقداد امید په دغه کال دې ډرامیز سریز له "په تول پوره" شپږ قسطونه بېلې بېلې ډرامې و لیکلې چې ترتیب ئې د ټي وي د لسټونو موافق دارنګې دے .

شماره	سلسله شمېره	د رجسټرېشن شمېره نمبر	د ډرامي نوم	د خوروني نشرکېدلو نېټه	نوعيت	پروګرام
(6	64	205-02-1976	واده	20-02-1976 04-03-1976	=	ژوند رنګ
(7	72	231-5-1976	په تول پوره	14-05-1976 27-05-1976	=	په تول پوره
(8	82	257-7-1976	مانګي	29-07-1976	=	پټي خبري
(9	87	271-8-1976	په تول پوره	26-8-1976 02-9-1976	=	په تول پوره قسط نمبر12
(10	94	288-10-976	=	21/10/1976 16/10/1976	=	په تول پوره
(11	98	303-10-1976	=	05/11/1976	=	=

خالق داد امید د ډرامي لیکني دغه لړی مخي کال یعني په ۱۹۷۷ء کښي هم جاري وساتله او په دي کال کښي ئي پینځه ډرامي د تي وي په شیشه خلقو وکتلي . ددغه ډرامو تفصیل دا لاندیني دے .

شماره	سلسله شمېره	د رجسټرېشن شمېره نمبر	د ډرامي نوم	د خوروني نشرکېدلو نېټه	نوعيت	پروګرام
(12	110	330-01-1977	په تول پوره	02/01/1977 04/01/1977	=	=
(13	141	437-9-1977	پت	01/01/01977 03/10/1977	9080 27/09/1977	ځلانده پاڼه
(14	144	442-10-1997	رحمداد خان	11/10/1978 12/10/1978	9293 08/10/1977	د پت غېږ قسط نمبر3
(15	147	445-10-1977	هسکه غرې	26/10/1977 27/10/1977	9524 23/10/1977	د پت غېږ قسط نمبر4
(16	152	454-11-1977	رڼا	11/12/1977	9984	ځلانده

پانړه قسط نمبر 8	16/11/1977	30/11/1977				

کال ۱۹۷۸ء د پېښور ټيلي ويژن له پاره عموماً او د سيدخالقداد اميد دپاره خصوصاً بختور ثابت شو. که يو خوا پکښې دخالق داد اميد مزاحيه سريز "دروغ رښتيا" ټول کال وچلېدهٔ نو ورسره ورسره ئې نورې هم زبردستې ډرامې نشر شوې. په دې کال د سيدخالقداد اميد د ډرامو پنځه ويشت قسطونه ناظرينو کتلې دي . "دروغ رښتيا" د خالقداد اميد کاميډي سريز وه ، په دې ډرامو کښې د امروزه ژوند سره تړلې موضوعات چېړلې شوي وو، د هرې ډرامې نوم دپښتو يو مشهور متل په مناسبت سره ايښودې شوې دے. او ددغې متل د مفهوم سره سمه قيصه پکښې رانغښتې شوې ده ، چې هره يوه قيصه ليکوال د مزاحيه کردارونو په ذريعه منطقي انجام ته رسولې ده.

ډاکټر تاج پرې ليکي

"په دې پسې چې کومه سلسله واره ډرامه راځي هغه د خالقداد اميد دروغ رښتيا ده. دا په وړومبي ځل په اتم اپرېل کال نولس سوه اتۀ اويا (۱۹۷۸) د ټيلي ويژن له خوا خوره شوه. دا ډرامه ديارلس ټوکونه لري."(۷)

ددغه پورته بيان نه جوتيږي چې ډاکټر تاج پرې پخپل پي ايچ ډي مقاله کښې ددې ډرامې ديارلس قسطونه ياد کړي دي، خودې ډرامې ټول دپريشت قسطونه لرل چې نور قسطونه ئې په کال ۱۹۷۹ء کښې نشر شول . دغه ټولې ډرامې وروسته خالقداد اميد په کتابي بڼه کښې چاپ کړې هم دي

. په دې کال دخالقداد اميد يوه بله مزاحيه ډرامه "زنبيل" وليکله . دې ډرامې شپاړس قسطونه درلودل . په ټي وي نشر شوه او په عواموکښې ډېره مقبوله شوه .

د پښتو ټيلي ويژن ډرامې ارتقاء د ليکوال د ليکنې مطابق

"د دې سره سم اوړه په اوړه د سيدخالقداد اميد ليکلې مزاحيه ډرامه "زمبيل" هم د ټيلي ويژن په پرده څرګنده شوې ده. دا هم يوه اوږده ډرامه وه. دا مزاحيه سيريل ګڼ اړخيزه مواد لري. په ټوقو ټوقو کښې د خپل خيال سره سم د معاشرې په ځينو ناخوښو کارونو تنقيد کول د دې ډرامې

بنيادي مقصد دے. د زمبيل وړومبے قسط د جنورۍ
په ډيارلسمه نېټه کال نولس سوه اتۀ اويا د
ټيلي ويژن له خوا خور شوے وۀ. دا ډرامه ټول
ټال شپاړس ټوکونه لري." (٨)

ددې نه علاوه يوه بله ډرامه "ايک سکټ" هم په دغه کال نشر شوه ، په دې کال د سيدخالقداد اميد ډرامه "يوه شپه" په نومبر کښې هم خلقو د ټي وي په پرده کتلي ده او خوښه کړې ئې ده.

په کال ١٩٧٨ء کښې د سيد خالقداد اميد ډرامې د ټي وي د لارې اولس ته په دې لانديني ترتيب ورسېدلې.

شماره	سلسله شمېره	د رجسټرېشن شمېره نمبر	د ډرامې نوم	د خورونې نشرکېدلو نېټه	نوعيت	پروګرام
(17	160	469-1-1978	زنبيل	16/01/1978	10749 12/1//1978	مزاحيه وړومبے قسط
(18	170	482-2-1978	=	02/12/1978 05/02/1978	11016 02/03/1978	زنبيل قسط نمبر 4
(19	176	489-2-1978	زنبيل	12/012/1978 19/02/1978	11234 12/02/1978	زنبيل قسط نمبر 6
(20	178	502-3-1978	ايک سکټ	15/03/1978 19/03/1978	11441 04/03//1978	زنبيل قسط نمبر 8
(21	191	518-4-1978	دروغ رشتيا	08/04/1978 11/11/1978	11998 06/04/1978	دروغ رشتيا قسط نمبر 1
(22	193	520-04-1978	=	15/04/1978 18/04/1978	12078 15/04/1978	دروغ رشتيا قسط نمبر2
(23	195	522-04-1978	=	22/04/1978 25/04/1978	12182 20/04//1978	دروغ رشتيا قسط نمبر3

دروغ رشتیا قسط نمبر4	12272 29/04/1978	29/04/1978 02/05/1978	=	524-4-1978	197	(24
دروغ رشتیا قسط نمبر 5	12332 11/05/1978	06/05/1978 14/05/1978	=	526-5-1978	199	(25
دروغ رشتیا قسط نمبر6	12413 14/05/1978	13/05/1978 16/05/1978	دروغ رشتیا	528-5-1978	201	(26
دروغ رشتیا قسط نمبر7	12481 17/05/1978	20/05/1978 23/05/1978	=	530-5-1978	203	(27
دروغ رشتیا قسط نمبر8	12564 25/5/1978	27/5/1978 30/5/1978	=	532-5-1978	205	(28
دروغ رشتیا قسط نمبر9	12699 01/06/1978	04/06/1978 06/06/1978	=	535-6-1978	208	(29
دروغ رشتیا قسط نمبر10	12800 08/06/1978	10/06/1978 13/06/1978	=	536-6-1978	209	(30
دروغ رشتیا قسط نمبر11	12891 15/6/1978	18/06/1978 20/06/1978	=	538-6-1978	210	(31
دروغ رشتیا قسط نمبر12	12996 22/06/1978	24/06/1978 27/06/1978	=	539-6-1978	211	(32
دروغ رشتیا قسط نمبر1	001 03/07/1978	02/07/1978 06/07/1978	=	542-7-1978	214	(33

(34	216	545-7-1978	=	09/07/1978 13/07/1978	86 06/07/1978	دروغ رښتیا قسط نمبر2
(35	218	547-07-1978	دروغ رښتیا	16/07/1978 20/07/1978	195 15/07/1978	دروغ رښتیا قسط نمبر7
(36	220	549-7-1978	=	23/25/1978 25/07/1978	350 20/07/1978	دروغ رښتیا قسط نمبر4
(37	223	552-08-1978	=	30/07/1978 03/08/1978	584 01/08/1978	دروغ رښتیا قسط نمبر6
(38	239	568-10-1978	=	07/10/1978 21/10/1978	1641 05/10/1978	دروغ رښتیا قسط نمبر2
(39	249	579-11-1978	یوه شپه	14/11/1978 21/11/1978	2131 11/11/1978	قسط نمبر 7
(40	250	580-11-1978	دروغ رښتیا	19/11/1978 25/11/1978	216 18/11/1978	قسط نمبر 8
(41	252	582-11-1978	=	26/11/1978 16/11/1978	2220 05/11/1978	قسط نمبر9
(42	255	587-12-1978	دروغ رښتیا	13/12/1978 23/12/1978	2422 12/12/1978	قسط نمبر10
(43	258	590-12-1978	=	25/12/1978 30/12/1978	2565 24/12/1978	قسط نمبر11

.

ډاکټرمصطفی کمال د دروغ رښتیا په حواله لیکي

"ښاغلے برق د خالقداد امید سره په شریکه دروغ رښتیا غونډې مقبول ډرامائي تخلیق هم وکړو چې د دوو لیکوالانو د شریکې ډرامه نګارۍ په حواله یو زړۀ پورې غوره کوشش وو." (۹)

د ډاکټر مصطفي' کمال ددغه رائې نه دا خبره مخې ته راځي چې دا ډرامې د دواړو ليکوالو شريک کوشش دے. ولې حقيقت دا دے چې دغه سريز يوازې خالق داد اميد ليکلې وه، د يوې مرکې په اوان چې ماترې دغه سوال وپوښتلو نو خالقداد اميد اووئيل چې

> "اصل خبره دا ده چې مونږ به دروغ رښتيا پروګرام په قيصه خوانۍ کښې کتلو يو ځل چې شپږ مياشتې پوره شوې نو فرمان صېب اووې چې دا پروګرام به څلور ليکوالان ليکي. ډاکټر اعظم، برق، افضل رضا او خالقداد اميد. ولې چې ما په دوو ګهېنټو کښې سکرپټ ليکلو. ما انکار اوکړو ما وې زۀ ئې نۀ ليکم. په سبا له ارباب خان پروګرام منېجر زۀ راوغوښتم وئيل ئې تۀ دا پروګرام ولې نه ليکې. ما وئيل چې پروګرام کامياب شو نو اوس وائي چې دا به څلور ليکوالان ليکي نو ما دا شرط پېش کړو چې فرمان صېب د دې پروګرام پروډيوسر وي نو زۀ ئې نه ليکم. هغوي پروډيوسر بدل کړو اخر کښې فېصله دا اوشوه چې اخري درې مياشتې صلاح الدين پروډيوسر ته حواله شو. او يو کال پوره شو. په دې دوران کښې که ئې سکرپټ نيم ليکلے وي نو کېدے شي دې سره ما ته يوه بله واقعه رايادة شوه دا خبره به برق صېب ته ياده وي چې ما سره نثارعادل وۀ که بل څوک وۀ مونږ ډاګ بے سود ته لاړو برق صېب سره مېلاو شو ما ورته اووې چې تۀ فرمان صېب له سکرپټ ولې نه ليکے. نو هغۀ ما ته په جواب کښې اووې دا تۀ خو ډېر ښۀ سړے ئې که ستا په ځائے زۀ وے نو سمدستي به مې ليکو پس د هغې زما ډېر قدر کوي."(١٠)

د سيدخالقداد اميد خبره ځکه ټيک ده چې ستر ليکوال ډاکټرمحمد اعظم اعظم چې کله د پي ايچ ډي مقاله "پښتو ادب کښې کردارنګاري" ليکله نو "دروغ رښتيا" ډرامه باندې ئې پوره شپږ مخونه ليکلي دي. ډاکټراعظم صېب د خپلې مقالې په دغه شپږو مخونو کښې چرته هم د سعدالله جان برق نوم نه دے ليکلے. د هغوي دغه رائې ده چې دغه ډرامه "دروغ رښتيا" سيدخالقداد اميد ليکلې ده. دا يو مزاحيه سريز وو او د معاشرې په خرابيو پکښې طنز شوے وو. پس مونږ دا وئيلے شو چې دا ډرامه سعدالله جان برق نۀ بلکې سيد خالقداد اميد ليکلې وه.

> "د ټي وي په مزاحيه سلسلو کښې خالقداد اميد "دروغ رښتيا" د شهرت او مقبوليت له رويه يو کامياب او معياري کوشش وو. د دې سلسلې د کاميابۍ دارومدار په هغو ټړلو کردارونو باندې دے. کوم چې په هر نوي ټوک کښې د يوې نوي واقعې

په حواله د خپلو مخصوصو کړۀ وړۀ ترلو او کوټلو
فطرتونو او دلچسپو خوندور حرکتونو په زور مخ
په وړاندې روان وي."(۱۱)

په دي کال ۱۹۷۹ ء کښي د سیدخالقداد امید د دروغ ریښتیا د باقي پاتي ټوکونو نه سربېره د هغه دري ډرامي "ترسکون"، " ګمان" او "ښه نصیبه" نشر شوې. دا اصلاحي ډرامي وي اؤ د ټولني څو کمزوري اړخونه ئي پکښي جوت کړي وو. د هغه ددي کال د ډرامو تفصیل دا رنګي دے.

شماره	سلسله شمېره	د رجسټرېشن شمېره نمبر	د ډرامي نوم	د خوروني نشرکېدلو نېټه	نوعیت	پروګرام
(44	261	594-01-1979	دروغ رښتیا	17/01/1979 22/01/1979	2901 15/01/1979	قسط نمبر12
(45	262	595-01-1979	دروغ رښتیا	03/01/1979 08/01/1979	2726 07/01/1979	سریز نمبر3 قسط نمبر1
(46	263	597-01-1979	=	11/1/1979 15/01/1979	2837 08/01/1979	قسط نمبر2
(47	264	598-01-1979	=	25/01/1979 29/01/1979	3006 22/01/1979	قسط نمبر4
(48	265	599-01-1979	=	01/02/1979 19/02/1979	3090 31/01/1979	قسط نمبر5
(49	266	601-02-1979	=	15/02/1979 26/02/1979	3256 12/02/1979	قسط نمبر6
(50	267	602-2-1979	=	28/2/1979 25/3/1979	3436 27/02/1979	قسط نمبر7
(51	268	604-3-1979	=	01/03/1979 19/03/1979	3533 28/02/1979	قسط نمبر8
(52	269	605-3-1979	دروغ رښتیا	08/3/1979 26/03/1979	3624 06/03/1979	قسط نمبر9
(53	270	606-3-1979	=	15/03/1979	3749	قسط

نمبر10	15/03/1979	02/04/1979				
قسط نمبر11	3954 21/03/1979	23/03/1979 07/04/1979	=	607-3-1979	271	(54
قسط نمبر3	4367 22/04/1979	28/04/1979 28/04/1979	ترسکون	609-4-1979	274	(55
قسط نمبر2	5104 12/6/1979	16/06/1979 19/06/1979	ګمان	618-6-1979	282	(56
قسط نمبر11	5280 23/6/1979	25/8/1979 08/9/1979	ترسکون	621-6-1979	285	(57
قسط نمبر2	194 12/7/1979	14/07/1979	ښۀ نصیبه	626-7-1979	290	(58
قسط نمبر3	238 165/7/1979	18/8/1979 26/8/1979	ترسکون	627-7-1979	291	(59
قسط نمبر4	503 01/09/1979	20/8/1979 28/8/1979	=	633-8-1979	297	(60
قسط نمبر6	846 18/9/1979	12/9/1979 16/9/1979	=	636-9-1979	301	(61
قسط نمبر7	957 19/9/1997	19/9/1979 23/3/1979	=	638-9-1979	305	(62

په کال ۱۹۸۰ء کښې "په تول پوره" سریز له مختلفو ډرامه نګارانو ډرامې لیکلې، خالقداد امید هم دغه سریز له ډرامې اولیکلې. او نشر شوې ددې نه پس هغه "ما ته غوږ شه" او د سیالي په نامو ډرامې تخلیق کړې . چې د تې وي په شیشه ترې خلقو خوند واخست .. "په تول پوره" هم ښکلےسریز وۀ خو "ما ته غوږ شه" د امیدصېب داسې مزاحیه سریز وۀ چې ټول کال چلېدلې وو.

"د خالقداد امید مزاحیه سلسله واره ډرامه ما ته غوږ شه په ۲۹ جون کال ۱۹۸۰ء کښې په یوولس قسطه کښې خوره شوې ده. ګویا لکه مونږ داسې

وئيلے شو چې دغه کال د مزاحيه ډرامې کال وۀ."(۱۲)

. د سيدخالقداد اميد د ډرامې ليکنې تسلسل په کال ۱۹۸۰ء کښې هم دوام ولرلو او ډېرې ګټورې ډرامې ئې ټي وي ته پيرزو کړې . چې ترتيب وار تذکره ئې داسې ده .

شماره	سلسله شمېره	د رجسترېشن شمېره نمبر	د ډرامې نوم	د خوروني نشرکېدلو نېټه	نوعيت	پروګرام
(63	346	685-3-1980	په تول پوره	28/3/1980 09/4/1980	3637 09/03/1980	قسط نمبر11
(64	361	700-6-1980	ما ته غوږ شه	29/6/1980 04/7/1980	4871 28/6/1980	قسط نمبر1
(65	363	702-7-1980	سيالي	25/7/1980 27/7/1980	309 23/07/1980	قسط نمبر2
(66	365	704-8-1980	ما ته غوږ شه	10/8/1980 13/8/1980	430 09/08/1980	قسط نمبر6
(67	367	706-8-1980	=	22/8/1980	517 21/8/1980	قسط نمبر7
(68	368	707-9-1980	=	04/09/1980	645 03/09/1980	قسط نمبر8
(69	371	710-9-1980	ما ته غوږ شه	13/09/1980 24/9/1980	807 114/09/1980	قسط نمبر9
(70	373	712-9-1980	=	20/9/1980 01/10/1980	903 18/9/1980	قسط نمبر10
(71	374	713-9-1980	=	27/9/1980 08/10/1980	1014 29/9/1980	قسط نمبر11
(72	376	715-9-1980	=	07/10/1980 15/10/1980	1111 06/10/1980	قسط نمبر12
(73	378	717-10-1980	=	13/10/1980 22/10/1980	1197 12/10/1980	قسط نمبر1
(74	380	719-10-1980	=	24/10/1980	1305	قسط

				29/10/1980	23/10/1980	نمبر2
(75	382	721-10-1980	ما ته غوږ شه	31/10/1980 05/11/1980	1369 30/10/1980	قسط نمبر3
(76	385	724-11-1980	=	14/11/1980 26/11/1980	1553 13/11/1980	قسط نمبر5
(77	387	726-11-1980	=	18/11/1980 03/12/1980	1641 20/11/1980	قسط نمبر6
(78	388	727-11-1980	=	25/11/1980 10/12/1980	1672 24/11/1980	قسط نمبر7
(79	390	729-12-1980	=	07/12/1980 17/12/1980	1849 06/12/1980	قسط نمبر8
(80	392	731-12-1980	=	14/12/1980 24/12/1980	1954 14/12/1980	قسط نمبر9
(81	394	734-12-1980	=	24/12/1980 31/12/1980	2100 20/12/1980	قسط نمبر10

په دې کال ۱۹۸۱ء کښې په اولنو يو څو مياشتو کښې بيا هم د اميدصېب "ما ته غوږ شه" سريز اوچلېدلو او ورسره "زېړے" ډرامه هم د تې وي نه نشر شوه ، دې کال کښې ماته غوږ شه په دې ډول نشر شوه .

شماره	سلسله شمېره	د رجسټرېشن شمېره نمبر	د ډرامې نوم	د خورونې نشرکېدلو نېټه	نوعيت	پروګرام
(82	397	736-1-1981	ما ته غوږ شه	04/01/1981 07/01/1981	2270 04/01/1981	قسط نمبر1
(83	398	1981−1−740	=	10/01/1981 11/01/1981	11/01/1981 12/01/1981	قسط نمبر2
(84	399	743-1-1981	=	17/01/1981	2443 18/1/1981	قسط نمبر3
(85	400	744-1-1981	=	25/01/1981 07/02/1981	2503 24/1/1981	قسط نمبر4

(86	402	746-2-1981	=	01/02/1981 14/02/1981	2566	قسط نمبر5
(87	403	747-2-1981	ما ته غوږ شه	05/02/1981 21/02/1981	26253	قسط نمبر6
(88	405	751-2-1981	=	15/2/1981 25/2/1981	2765 14/2/1981	قسط نمبر7
(89	406	752-2-1981	=	22/02/1981 07/03/1981	2830 21/2/1981	قسط نمبر8
(90	408	756-3-1981	=	01/03/1981 14/03/1981	2931 03/03/1981	قسط نمبر9
(91	446	871-11-1981	زېرې	05/11/1981 10/11/1981	1646 03/11/1981	زېرې سریز قسط نمبر3

کال ۱۹۸۲ء کښې ټي وي ډرامه سریز خېر په خېر له هم خالقداد امید د خپل فکر نیلے وزغلوؤ، او څو توکه ئې ددغې سریز په تله کښې واچول نو ددې سره سره ئې دوه نورې ډرامې ګل د کدو ګل دے او ترون نومې ډرامې د ټي وي جولی ته پیرزو کړې. چې د ټي وي د لړ لیک ترمخه په لاندینې ترتیب کښې دي .

شماره	سلسله شمېره	د رجستریشن شمېره نمبر	د ډرامې نوم	د خورونې نشرکېدلو نېټه	نوعیت	پروګرام
(92	473	916-3-1982	خېر په خېر	28/03/1982 31/03/1982	3402 22/3/1982	قسط نمبر11
(93	474	917-4-1982	=	04/04/1982 07/04/1982	3523 03/04/1982	قسط نمبر12
(94	475	922-4-1982	ګل د کدو ګل دے	25/04/1982 05/05/1982	3892 24/4/1982	قسط نمبر1
(95	477	924-5-1982	=	01/05/1982 12/05/1982	3960 02/05/1982	قسط نمبر2
(96	479	927-5-1982	ګل د کدو ګل دے	14/05/1982 19/05/1982	4019 9/5/1982	قسط نمبر3

(97	480	929-5-1982	=	15/05/1982 26/05/1982	4167 12/5/1982	قسط نمبر4
(98	482	931-5-1982	=	21/05/1982 01/06/1982	4299 20/5/1982	قسط نمبر5
(99	484	933-5-1982	=	26/05/1982 09/06/1982	4388 27/5/1982	قسط نمبر6
(100	486	938-6-1982	=	06/06/1982 23/06/1982	4517 05/06/1982	قسط نمبر7
(101	497	960-9-1982	ترون ټوک 1	06/09/1982 08/09/1982	844 05/9/1982	قسط نمبر3
(102	498	962-9-1982	ترون ټوک 2	11/09/1982 14/09/1982	932 12/9/1982	قسط نمبر4
(103	499	964-9-1982	ترون ټوک 3	19/09/1982 21/09/1982	1019 19/9/1982	قسط نمبر5

په مارچ ۱۹۸۳ء کښي. د سيدخالقداد اميد د ۱۹۸۳ء د ډرامو فهرست داسي دے.

شماره	سلسله شمېره	د رجسترېشن شمېره نمبر	د ډرامي نوم	د خوروني نشرکېدلو نېټه	نوعيت	پروګرام
(104	532	1052-5-1983	رواج	24/05/1983 27/16/1983	4421 23/5/1983	قسط نمبر7
(105	534	1061-6-1983	فېصله ټوک1	14/06/1983 21/06/1983	4644 13/6/1983	قسط نمبر9
(106	535	1063-6-1983	فېصله ټوک2	20/06/1983 26/06/1983	4759 18/6/1983	قسط نمبر10
(107	536	1066-6-1983	فېصله ټوک3	27/06/1983 04/07/1983	4838 26/6/1983	قسط نمبر11
(108	547	1091-10-1983	سينه درسے	27/09/1983 02/10/1983	1004 26/9/1983	قسط نمبر10

په کال ۱۹۸۴ء کښې د سیدخالقداد امید ډېرې ډرامې د پېښور ټي وي سنټر نه نشر شوې دي. چې پکښې د فروری په میاشت کښې "تابعدار"، د مارچ په میاشت کښې "برخوردار" او د اپریل په میاشت کښې "لوظ" نومې ډرامې شاملې دي . دغه شان یوه بله ډرامه "بندونه" ئې د جولائی اګست او ستمبر په میاشت کښې دولس قسطونه نشر شوې ده. ددې کال د سیدخالقداد امید د ډرامو تفصیل داسې دے.

شماره	سلسله شمېره	د رجسټرېشن شمېره نمبر	د ډرامې نوم	د خورونې نشرکېدلو نېټه	نوعیت	پروګرام
(109	564	1142-2-1984	تابعدار	12/02/1984 14/03/1984	3118 14/02/1984	قسط نمبر4
(110	567	1155-3-1984	برخودار	14/03/1984 23/03/1984	3588 14/3/1984	قسط نمبر8
(111	572	1175-4-1984	لوظ	26/04/1984 28/04/1984	4262 28/4/1984	قسط نمبر13
(112	580	1203-6-84	بندونه	14/16/1984 26/06/1984	5258 27/6/1984	قسط نمبر1
(113	581	1205-7-1984	=	06/07/1984 14/07/1984	0024 5/7/1984	قسط نمبر2
(114	582	1207-7-1984	=	12/07/1984 29/07/1984	137 12/7/1984	قسط نمبر3
(115	583	1211-7-1984	=	19/07/1984 05/08/1984	241 17/7/1984	قسط نمبر4
(116	584	1214-7-1984	=	26/07/1984 12/08/1984	379 25/7/1984	قسط نمبر5
(117	585	1217-8-84	=	20/0/1984 9/08/1984	522 12/8/1984	قسط نمبر6
(118	586	1223-8-1984	=	9/8/1984 26/8/1984	661 9/8/1984	قسط نمبر7
(119	587	1226-8-1984	=	21/8/1984 2/9/1984	798 21/8/1984	قسط نمبر8

(120	588	1232-9-1984	=	09/09/1984 09/09/1984	1114 5/9/1984	قسط نمبر9
(121	589	11235-9-1984	بندونه	13/09/1984 16/09/1984	1213 13/9/1984	قسط نمبر10
(122	590	1238-9-1984	=	20/09/1984 23/09/1984	1323 19/9/1984	قسط نمبر11
(123	591	1241-09-1984	=	28/091984 30/09/1984	14446 26/9/1984	قسط نمبر12

په کال ۱۹۸۵ء کښي د سیدخالقداد امید برخه، تصویر او ورسره ورسره "جنجالي" دیارلس قسطونه هم ښه په کامیابی وچلېدل. خلقو خوښ کړل او دغه شان د دې ډرامې اخري قسط په ۳۱ دسمبر ټیلي کاسټ شۀ. ددې کال د هغه د ډرامو تفصیل په داډول دے.

شماره	سلسله شمېره	د رجسټرېشن شمېره نمبر	د ډرامې نوم	د خوروني نشرکېدلو نېټه	نوعیت	پروګرام
(124	621	1348-05-1985	برخه	22/05/1985 26/06/1985	5627 22/5/1985	قسط نمبر6
(125	627	1366-7-85	جنجالي	07/07/1985	100 6/7/1985	قسط نمبر1
(126	629	1370-7-85	=	12/07/1985	212 13/7/1985	قسط نمبر2
(127	631	1375-7-85	=	20/08/1985	368 15/7/1985	قسط نمبر3
(128	635	1389-8-1985	تصویر	23/08/1985 23/08/1985	1136 25/8/1985	قسط نمبر5
(129	637	1393-8-1985	جنجالي	05/09/1985	1389 4/9/1985	قسط نمبر4
(130	639	1397-9-1985	=	05/09/1985	1580 12/9/1985	قسط نمبر5
(131	641	1401-9-1985	=	20/09/1985	1660	قسط

					19/9/1985	نمبر6
(132	643	1404-9-1985	=	28/09/1985	1799 29/9/1985	قسط نمبر7
(133	644	1405-10-1985	=	04/10/1985 26/10/1985	1896 3/10/1985	قسط نمبر8
(134	647	1410-10-1985	=	25/10/1985 25/10/1985	2214 24/10/1985	قسط نمبر9
(135	650	1445-11-1985	=	08/11/1985 10/12/1985	2449 4/11/1985	قسط نمبر10
(136	655	1455-11-1985	=	29/11/1985 24/12/1985	2735 30/11/1985	قسط نمبر11
(137	657	1458-12-85	=	05/12/1985 24/12/1985	2465 5/12/1985	قسط نمبر11
(138	660	1464-12-1985	=	29/12/1985 31/12/1985	3358 28/12/1985	قسط نمبر12

کال ۱۹۸۶ء کښې امید صېب "نيوکه" "لوئے دادا" "د خپله لاسه" "پښېمانه" "ازمېښت" نومې ډرامې د پي ټي وي جولۍ ته پيرزو کړې . او د رنګ په رنګ سريز د پاره ئې شپږ قسطونه ولیکل .

شماره	سلسله شمېره	د رجسټرېشن شمېره نمبر	د ډرامې نوم	د خورونې نشرکېدلو نېټه	نوعيت	پروګرام
(139	661	1466-1-1986	جنجالي	03/01/1986 07/01/1986	3481 4/1/1986	قسط نمبر13
(140	669	1476-2-1986	نيوکه	7/2/1986 9/2/1986	4039 6/2/1986	قسط نمبر3
(141	681	1489-4-1986	لوئے دادا	13/04/1986 20/04/1986	5074 13/4/1986	قسط نمبر11
(142	688	1497-5-1986	د خپله لاسه	12/05/1986 18/05/1986	5525 11/5/1986	قسط نمبر6

(143	696	1507-7-1986	پښېمانه	2/07/1986 6/07/1986	6266 01/7/1986	قسط نمبر11
(144	698	1512-7-1986	رنګ په رنګ	5/07/1986 29/07/1986	205 14/7/1986	قسط نمبر1
(145	704	1522-7-1986	=	31/07/1986 12/08/1986	514 31/7/1986	قسط نمبر3
(146	707	1529-8-1986	=	13/08/1986 19/08/1986	875 13/8/1986	قسط نمبر5
(147	711	1537-8-1986	=	31/08/1986 02/09/1986	1156 30/8/1986	قسط نمبر7
(148	736	1591-12-86	رنګ په رنګ	11/12/1986 25/12/1986	2795 10/12/1986	قسط نمبر10
(149	738	1596-12-1986	ازمېښت	21/12/1986 28/12/1986	2908 20/12/1986	قسط نمبر3

په کال ۱۹۸۷ء کښي امید صيب د لانديني څلور ډرامي تخليق کړي .

شماره	سلسله شمېره	د رجسترېشن شمېره نمبر	د ډرامې نوم	د خوروني نشرکېدلو نېټه	نوعيت	پروګرام
(150	766	1641-4-1987	سرې توب	5/4/1987 13/04/1987	4887 4/4/1987	قسط نمبر1
(151	772	1647-4-1987	پېوند	23/04/1987 30/04/1987	8180 21/4/1987	قسط نمبر3
(152	783	1659-6-1987	د اخلاص سېورې	01/06/1987 11/06/1987	5933 1/6/1987	قسط نمبر8
(153	792	1690-7-1987	اسرې	06/07/1987 09/07/1987	6596 5/7/1987	قسط نمبر1
(154	794	1672-7-1987	=	13/07/1987 16/07/1987	6702 13/7/1987	قسط نمبر2

(155	796	1676-7-1987	=	19/07/1987 23/07/1987	6839 19/7/1987	قسط نمبر3
(156	798	1679-7-1987	=	29/07/1987 30/07/1987	7008 27/7/1987	قسط نمبر4
(157	801	1684-8-87	=	04/08/1987 06/08/1987	8050 3/8/1987	قسط نمبر5
(158	802	1685-8-87	اسرې	06/08/1987 13/08/1987	8147 10/8/1987	قسط نمبر6
(159	804	1688-8-87	=	18/08/1987 20/08/1987	8255 17/8/1987	قسط نمبر7
(160	806	1691-8-87	=	24/08/1987 27/08/1987	25/8/1987	قسط نمبر8
(161	807	1692-8-87	=	30/08/1987 03/09/1987	8470 27/8/1987	قسط نمبر9
(162	809	1696-9-87	=	15/09/1987 17/09/1987	8708 15/9/1987	قسط نمبر11
(163	811	1699-9-87	=	22/09/1987 26/09/1987	8821 21/9/1987	قسط نمبر12
(164	812	1702-9-1987	=	24/09/1987 01/10/1987	89 28/9/1987	قسط نمبر13

په ۱۹۸۸ء کښې د سیدخالقداد امید صرف درې ډرامې د ټیلي ویژن په پرده خلقو ته ښکاره شوې چې پکښې "نتکی" ، ټپوس نمبر۱ او لټون ډرامه ګډې دي . د پې ټي وي سره چې کوم ریکارډ مرجود دے هغې کښې د امیدصېب د نتکی ډرامې ذکر په دغه کال کښې نشته دے. خو د خالقداد امید د وینا مطابق هم په دې کال د مئ دېه میاشت کښې نتکی په ټیلي ویژن خوره شوې وه . د ټي وي فهرست دا لاندینې دے.

شماره	سلسله شمېره	د رجسترېشن شمېره نمبر	د ډرامې نوم	د خورونې نشرکېدلو نېټه	نوعیت	پروګرام
(165	879	1844-7-1988	ټپوس	18/07/1988	141	قسط

			نمبر1		9/7/1988	نمبر1
(166	888	1857-8-1988	لټون	24/08/1988 28/08/1988	884 22/8/1988	قسط نمبر6

په کال ۱۹۸۹ ء کښې امیدصېب څلور ډرامې تې وي ته وبخښلې چې په کښې پور ، بدل ، کله نا کله او ستومان شامل وې . دې ډرامو کښې بدل چې په ۱۶ اپرېل وړاندې کړې شوې وه ، د ټي وي په ریکارډ کښې دغه د مئ میاشت ښودلې شوې ده چې ناسمه ده ،. په دې کال خالقداد امید صېب د ماشومانو دپاره د "غنچې" په نوم شپږ ویشت قسطونه لیکلي وو. او د ټیلي ویژن نه نورالدین افریدي د ۷ اپرېل ۱۹۸۹ء نه تر ۲۹ ستمبر ۱۹۸۹ء پورې پېش کړې وو. د امید صېب د کال ۱۹۸۹ء د ډرامې دا لاندینی دي .

شماره	سلسله شمېره	د رجسترېشن شمېره نمبر	د ډرامې نوم	د خورونې نشرکېدلو نېټه	نوعیت	پروګرام
(167	951	1937-4-1989	پور	12/14/1989 165/04/1989	5293 11/4/1989	قسط نمبر4
(168	962	1958-5-1989	بدل	17/08/1989 22/05/1989	6498 16/5/1989	قسط نمبر7
(169	975	1977-6-1989	ستومان	16/06/1989 19/06/1989	1284 17/6/1989	قسط نمبر1
(170	1001	2025-10-1989	کله نا کله	05/10/1989 20/10/1989	1920 4/10/1989	قسط نمبر1
(171	1002	2029-10-1989	=	13/10/1989 27/10/1989	2098 12/10/1989	قسط نمبر3
(172	1005	2033-10-1989	=	20/10/1989 3/09/1989	2191 21/10/1989	قسط نمبر4
(173	1007	2036-10-1989	=	27/10/1989 10/11/1989	2328 26/10/1989	قسط نمبر5
(174	1008	2037-10-1989	کله نا کله	3/11/1989	2471	قسط نمبر6

				17/011/1989	2/11/1989	
(175	1011	2050-12-1989	=	02/12/1989 08/12/1989	3056 4/12/1989	قسط نمبر7
(176	1013	2053-12-1989	=	15/12/1989	3172 6/12/1989	قسط نمبر8
(177	1015	2057-12-1989	=	13/12/1989 22/12/1989	3302 12/12/1989	قسط نمبر9
(178	1018	2062-12-1989	=	21/12/1989 05/01/1990	12/12/1989	قسط نمبر10
(179	1020	2064-12-1989	=	29/10/1989 05/01/1990	3686 28/12/1989	قسط نمبر11

د ۱۹۹۰ء کال په وړومبی پنځمه نېټه د جمعې په ورځ د کله نه کله یوولسم قسط ناظرینو ته پېش کړے شو. دا یو داسې سریز وۀ چې خالقداد امید صېب په یواځې لیکلے وۀ او د اپرېل د میاشتې د دیارلسم تاریخ پورې چلېدلے وۀ. دا ټول ټال شپږویشت قسطونه وو. د دې سریز کله نه کله ډائریکشن کریم خان مسعود احمد شاه او عزیزاعجاز کړے وۀ.

شماره	سلسله شمېره	د رجسټرېشن شمېره نمبر	د ډرامې نوم	د خورونې نشرکېدلو نېټه	نوعیت	پروګرام
(180	1022	2069-01-1990	کله نا کله	08/01/1990 12/01/1990	3963 7/1/1990	قسط نمبر12
(181	1024	2073-01-1990	کله نا کله	15/01/1990 19/01/1990	4180 14/1/1990	قسط نمبر2
(182	1025	2075-01-1990	=	19/01/1990 26/01/1990	4313 18/1/1990	قسط نمبر3
(183	1026	2078-01-1990	=	28/01/1990 02/02/1990	4576 28/1/1990	قسط نمبر4
(184	1027	2081-02-1990	=	05/02/1990 09/02/1990	4701 4/2/1990	قسط نمبر5
(185	1028	2086-2-1990	=	12/02/1990	4923	قسط نمبر6

	12/2/1990	16/02/1990				
قسط نمبر7	5208 25/2/1990	26/02/1990 02/03/1990	=	2090-02-1990	1029	(186
قسط نمبر8	5457 4/3/1990	05/03/1990 09/03/1990	=	2092-3-1990	1030	(187
قسط نمبر10	5589 11/3/1990	12/03/1990 16/03/1990	=	2093-3-1990	1031	(188
قسط نمبر11	5778 24/3/1990	22/03/1990 30/03/1990	=	2096-3-1990	1032	(189
قسط نمبر13	5852 28/3/1990	29/03/1990 13/04/1990	=	2098-3-1990	1033	(190

په کال ۱۹۹۱ء کښي امیدصېب یوه ډرامه چي شرط نومېدله د پي ټي وي دپاره لیکلې ده .

پروګرام	نوعيت	د خوروني نشرکېدلو نېټه	د ډرامې نوم	د رجسټرېشن شمېره نمبر	سلسله شمېره	شماره
قسط نمبر1	494 24/07/1991	26/07/1991 04/08/1991	شرط	2258-7-1991	1121	(191

په دي کال ۱۹۹۲ء کښي امید صېب یوه شهکار ډرامه جرس ولیکله .دي ډرامه کښي د شاه قجیر بادشاه کردار اسماعیل شاهد لوبولے دے. دا ډرامه دومره خلقو ډېره خوښه کړې وه ، پوره کال اوچلېده او اخري قسط (یوویشتم قسط) ئې په پنځمه جنوری کال ۱۹۹۳ء کښي وچلېد. د دي ډرامې مشهور کرداران اسماعیل شاهد، قاضي ملا، سیدالرحمان شینو او عالمزیب مجاهد وو.

.په کال ۹۵_۱۹۹۶ء کښي بیا خالقداد امید د خېبر خبر په نوم اووه قسطونه سریز اوچلولو. چي ډېر خوښ کړے شۀ.

دغه شان په کال ۹۷_۱۹۹۶ء کښې د ګل قند په نوم د ديارلسو قسطونو يو سريز د کريم خان او قيوم هوتي په ډائريکشن کښې راغے وۀ.

دغسې په کال ۲۰۰۹ء کښې ئې يوډرامائي سريز ئې ګوره ګوره کوه په نوم ديارلس قسطونه وليکلو. حقه خبره داده چې خالقداد اميد پښتو ادب ته د ټي وي په ذريعه ډېرې کاميابي او نه هېرېدونکي ډرامې ورکړي دي. دغه ډرامې که د طنز ومزاح دي نو سنجيده هم پکښې دي . چې د پښتو ټولنې ښکلې عکاسي پکښې شوې ده . چې دغه سلسله لا اوس هم جاري ده. د پېښور سنټر ټيلي ويژن د پښتو د ډرامې باني دے او تر اوسه ئې په ګڼ شمېر تعداد کښې ډرامې تخليق کړې دي. چې پکښې قسط وارې، سلسله وارې، سنجيده، طربيه او کاميډي، سنګل کريکټر پلے او شارټ سټوري پلے شاملې دي.

حواله جات

١)عظیم داد ، سید ، پروفائیل اف سید خالق داد امید (کمپوز مسوده)، ص ١٠

٢) مسافر، اخونزاده، فرمان، څلنده ستوري، ١٩٨۴ء، مخ ٣٠۴

٣) تاج پري، د پښتو ټيلي ويژن ډرامې ارتقاء، ، مخ ٢٢٧

۴) همدغه اثر، مخ ٨١

۵) امید، خالقداد، سید، میری کہانی میری زبانی (کمپوزر مسوده)، ص ١١

۶) هم دغه اثر ، ص ١٠

٧)تاج پري، د پښتو ټيلي ويژن ډرامې ارتقاء، مخ ٢٣١
٨) هم دغه اثر ، مخ ٢١٨
٩) مصطفی کمال، پښتو ډرامه (یوه مطالعه)، مخ ٧٣
١٠) د سیدخالقداد امید سره زما مرکه، وخت ٢٢ دسمبر ٢٠٢٢، وخت سحر لس بجې
١١) اعظم، محمداعظم، ډاکټر، پښتو ادب کښې کردارنګاري، د پي ایچ ډي تحقیقي مقاله، پښتو اکېډمي پېښور یونیورسټي، ١٩٩٣ء، مخ ۵٣٠

١٢) هم دغه اثر ، مخ ۵٣٠